

Film&TV-Producenterna

YTTRANDE
2026-01-22

Dnr: Ku2025/00953

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
ku.md@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet Åtgärder mot illegal iptv (SOU 2025:100)

Om Film&TV-Producenterna

Film&TV-Producenterna är en branschorganisation för produktionsbolag i Sverige som utvecklar och producerar film och tv.

Organisationen har för närvarande ca 110 medlemsbolag som tillsammans omsätter ca 5 miljarder kronor och representerar merparten av svensk film- och tv-produktion.

Generella synpunkter

Film&TV-Producenterna välkomnar utredningen.

Vi anser att de åtgärder som utredningen föreslår är nödvändiga och brådskande.

För den svenska film- och tv-branschen är en fungerande upphovsrätt en absolut förutsättning för att kunna finansiera produktion och för att säkra ersättningar och intäkter i hela värdekedjan. När upphovsrätten urholkas, försvagas Sveriges konkurrenskraft och förmåga att attrahera både svenska och utländska investeringar.

Problemet med illegal iptv har vuxit mycket snabbt och de senaste fyra åren har utvecklingen gått från 250 000 till 640 000 hushåll som betalar till illegala iptv-tjänster. Detta hotar möjligheten att kunna finansiera nytt innehåll, framväxten av nya tjänster och den långsiktiga utvecklingen av sektorn. Trenden är ökande.

Utöver skadan för rättighetshavarna innebär utvecklingen ett enormt inflöde av pengar till den organiserade kriminella ekonomin. Det innebär även ett säkerhetshot som kan växa på sikt.

Illegal iptv utgör därmed ett allvarligt hot mot både branschen och samhället i stort.

Särskilt om utredningens förslag och bedömningar

Förbud mot att nyttja illegala iptv-tjänster (7.1)

Film&TV-Producenterna tillstyrker förslaget om ett förbud mot privat nyttjande.

Som utredningen påpekar är det redan idag ett upphovsrättsintrång när någon använder olagliga källor för att streama upphovsrättsskyddade verk. Detta innebär att användning av illegal iptv redan i dag är straffbart för enskilda som framställer tillfälliga exemplar genom strömning av iptv om innehållet består av upphovsrättsskyddade verk och användaren har insett eller borde ha insett att rättighetshavarens tillstånd saknas. Att detta är otillåtet har förtydligats i EU-domstolens rättspraxis. För att förtydliga och uppmärksamma detta, men också för att komma åt privat användning av illegal iptv för att ta del av innehåll som inte skyddas av upphovsrättslagen, är det - som utredningen konstaterar - nödvändigt att ändra avkodningslagen genom att införa ett förbud mot privat nyttjande. Med anledning av att privatpersoners användning av illegal iptv som utgångspunkt redan idag är straffbart enligt upphovsrättslagen om innehållet skyddas av upphovsrätt medför detta ingen stor förändring för privatpersoner.

Utan ett förbud mot privat nyttjande riskerar övriga förslag i utredningen att bli utan större verkan och inkomsterna till den organiserade brottsligheten bakom illegal iptv kan fortsätta växa.

Film&TV-Producenterna tillstyrker vidare att termen avkodning i lagen ersätts.

Sedan 2014 har avkodningslagen innehållit en bestämmelse som innebär att det är olagligt att för privat bruk obehörigen skaffa sig tillgång till och använda skyddade medietjänster, en bestämmelse som är förenad med straffansvar. Av förarbetena framgår att avkodningslagen och bestämmelsen var avsedd att vara teknikneutral. Dock har teknikutvecklingen varit sådan att tillgången till illegala tjänster sker på nya sätt, t.ex. utan att någon avkodning krävs, vilket har medfört att det idag uppstått en olycklig oklarhet kring i vilken utsträckning den aktuella bestämmelsen kan tillämpas på illegala iptv-tjänster. En oklarhet som i hög grad har gynnat de aktörer som erbjuder illegala iptv-tjänster. Den föreslagna förändringen är därför nödvändig och välkommen.

Vi delar utredningens uppfattning att den lagstiftning som förbjuder utrustning för obehörig tillgång till skyddade medietjänster behöver vara teknikneutral. Den tekniska utvecklingen går fort och intrångsgörande aktörer anammar snabbt ny teknik, såsom AI, för att begå intrång. Aktörernas teknikbyten kommer att fortsätta och det är därför avgörande att lagstiftningen hänger med och även omfattar nya tekniker, på så vis som förslaget tar höjd för.

Genom att kriminalisera olika former av hantering av olaglig utrustning och förtydliga att olaglig utrustning inte enbart avser avkodningsutrustning ges nödvändigt skydd för de investeringar som är förenade med medietjänsterna. Dessa investeringar måste skyddas oavsett om de avser innehåll som är skyddat av upphovsrättslagen eller ej - upphovsrättslagen är alltså inte ensamt tillräcklig för att skydda medietjänsten. Illegala iptv-tjänster erbjuder ett utbud som består både av upphovsrättsligt skyddade verk, innehåll som skyddas på annat sätt, exempelvis genom signalrätten, samt innehåll som inte skyddas av upphovsrättslagen. Det finns ingen åtskillnad mellan dessa typer av innehåll för den användare som nyttjar illegal iptv. Att den lag som nu föreslås ha namnet ”lagen om förbud beträffande viss utrustning för

obehörig tillgång till skyddade medietjänster” träffar samtliga dessa typer av innehåll, dvs träffar tjänsterna i sin helhet utan åtskillnad mellan t.ex. upphovsrättsskyddat och icke-upphovsrättsskyddat innehåll, innebär att lagstiftningen kring illegal iptv blir tydligare och enklare för konsumenten att förstå och att följa. En ordning som enbart kriminaliserar att bereda sig tillgång till visst innehåll i medietjänsterna, men inte annat, vore mycket svår att tillämpa. En teknikneutral lag om förbud beträffande viss utrustning för obehörig tillgång till skyddade medietjänster, som inte begränsas till att träffa åtgärder som kan anses utgöra avkodning och som skyddar medietjänsternas innehåll i sin helhet på ett likvärdigt sätt, är därför nödvändig.

Film&TV-Producenterna tillstyrker att även innehav för privat bruk kriminaliseras.

I det kriminella ekosystemet är inflödet av pengar från svenska hushåll avgörande. Precis som när det gäller annan brottslighet är efterfrågan drivande. De föreslagna förbudet mot privat innehav medför tillsammans med det föreslagna förbudet mot privat nyttjande en ökad tydlighet för konsumenten rörande de illegala tjänsterna och bör minska efterfrågan och bidra till att minska den organiserade brottsligheten.

Film&TV-Producenterna tillstyrker införandet av ett förbud mot marknadsföring av illegala iptv-tjänster i den lag som nu föreslås ha namnet lagen om förbud beträffande viss utrustning för obehörig tillgång till skyddade medietjänster. Förbudet i marknadsföringslagen är inte tillräckligt. Annonser för illegala iptv-tjänster förekommer frekvent på exempelvis Google.

Skärpt straffskala för grova brott (7.2)

Vi tillstyrker förslaget om en skärpt straffskala för grova brott. Vi delar utredningens analys när det kommer till att påföljderna ska vara samma som för andra typer av immaterialrättsbrott.

Den skillnad i straffskalan som finns idag är inte motiverad. En uppdatering ger en enhetlig påföljdstillämpning och leder till att straffskalan ligger i linje med övriga immaterialrättsbrott, såsom brott mot upphovsrättslagen. En gemensam påföljds katalog jämför även skyddet för olika rättighetshavare.

Patent- och marknadsdomstolen som särskild domstol (7.3)

Vi tillstyrker förslaget att Patent- och marknadsdomstolen respektive Patent- och marknadsöverdomstolen bör vara domstol för aktuella mål.

Specialdomstolarna har fördjupad kunskap om immaterialrätt vilket säkerställer kvalificerade beslut och en enhetlig rättstillämpning. Det är rimligt att brott genom illegala iptv-tjänster hamnar i samma domstol oavsett om förfogandet innebär ett intrång i upphovsrätten eller mot lagen om förbud beträffande viss utrustning för obehörig tillgång till skyddade medietjänster.

Vi instämmer i bedömningen i 7.4. om att inga övergångsbestämmelser är nödvändiga.

Kraftsamling från det allmänna (7.5)

Vi tillstyrker förslaget att kraftsamla från det allmänna för att få en hållbar och långsiktig effekt mot illegal iptv. En uppdaterad lagstiftning är grundläggande men effekten av den är helt beroende av dess tillämpning. De aktörer och de områden som lyfts fram i utredningen är av avgörande betydelse och vi tillstyrker därför dessa förslag med nedan kommentarer.

Prioritera arbetet mot illegal iptv (7.5.1)

Vi tillstyrker förslaget att prioritera arbetet mot illegal iptv. Att immaterialrättsbrott sedan drygt tio år tillbaka utreds av specialiserade åklagare och en särskild immaterialrättsgrupp på NOA inom Polismyndigheten har varit framgångsrikt. Sverige har, i immaterialrättsbrottssammanhang, sällan lyfts som ett gott exempel, förutom när det gäller just brottsutredningar.

Att både Polis- och Åklagarmyndigheten har de resurser som krävs är avgörande och vi delar därför utredningens förslag att utredningsarbetet mot illegal iptv bör prioriteras. När utredningar om illegal iptv genomförs av polisen beaktas även målsägandeperspektivet och brottsoffren ges möjlighet att göra sin röst hörd och en möjlighet att begära ersättning för den skada de drabbats av.

Vi uppfattar att Skatteverkets arbete är effektivt och att myndigheten har värdefull specialistkompetens när det gäller att spåra bitcoin från iptv-försäljning. I vissa fall överlämnas ärenden till Ekobrottsmyndigheten, som utreder ekobrott som skattebrott och bokföringsbrott.

I detta sammanhang bör det dock tydligt belysas att målsägandena då försvinner. Ekobrottsmyndigheten utreder inte upphovsrättsbrott eller brott mot Avkodningslagen. Målsägandena ges då ingen möjlighet att bidra till utredningarna eller få upprättelse för den skada och kränkning som brottet orsakat.

Det är därför av vikt att inte Ekobrottsmyndigheten blir den dominerande utredningsmyndigheten för brott som rör illegal iptv. Skatteverkets och Ekobrottsmyndighetens arbete bör, även fortsättningsvis, ske parallellt med immaterialrättsenheterna inom Polis- och Åklagarmyndigheterna.

Vidare är det av vikt att regeringen fortsätter att följa frågan på EU-nivå och avsätter resurser för ändamålet. Sett till omfattningen av illegal iptv i Sverige och den gränsöverskridande karaktären av intrången bör regeringen ta en tydlig och aktiv roll på EU-nivå. Precis som utredningen lyfter är det vidare av betydelse att de myndigheter som företräder Sverige i dessa frågor inom EU också har en tydlig instruktion att förbättra möjligheterna att stoppa och förebygga intrång.

Patent- och registreringsverkets uppdrag (7.5.2)

Vi tillstyrker förslaget att det i instruktionen för Patent- och registreringsverket tydliggörs att myndighetens uppdrag innefattar att öka kunskapen om upphovsrättens innebörd och att kartlägga skadeverkningarna av olovligt nyttjande av upphovsrättsligt skyddade verk och prestationer. Det är idag tydligt att PRV inte anser sig kunna prioritera upphovsrätten. Förslaget om att förtydliga uppdraget i PRV:s instruktion är därför av stor betydelse. Vi vill i

detta sammanhang understryka betydelsen av att PRV inte bara får ett tydligt uppdrag, utan även erforderliga resurser för att kunna fullgöra detta uppdrag. Utöver de åtgärder som utredningen föreslår vill vi peka på behovet av att PRV samverkar med film- och tv-branschen (jfr s. 93 i utredningen).

Post- och telestyrelsen och betrodda anmälare (7.5.3)

Vi tillstyrker förslaget att Post- och telestyrelsen ges i uppdrag att redovisa hur systemet med betrodda anmälare tillämpats i Sverige och om det finns utvecklingsbehov för att det ska kunna användas för att stävja immaterialrättsbrott i linje med intentionerna i Digital Services Act (DSA) om att förhindra olaglig och skadlig verksamhet på nätet.

Post- och telestyrelsen (PTS) har tilldelats uppdraget som samordnare för digitala tjänster inom Förordningen om digitala tjänster (Digital Services ACT - DSA) som trädde i kraft i början av år 2024. Inom DSA finns bestämmelser om betrodda anmälare vars anmälningar till online-plattformar snabbt ska kunna leda till att olagligt innehåll tas bort. PTS roll att utse betrodda anmälare är avgörande för att olagligt innehåll snabbare ska tas bort av online-plattformar. Trots den stora mängden immaterialrättsbrott i Sverige har ingen svensk aktör som arbetar mot immaterialrättsbrott fått status som betrodd anmälare.

Mot den bakgrunden instämmer vi i utredningens förslag att PTS bör redovisa hur systemet med betrodda anmälare kan användas i Sverige för att uppnå syftet med DSA när det kommer till immaterialrättsintrång.

Initiativ för att främja insatser i branschen (7.5.4)

Vi tillstyrker förslaget att regeringen bör ta initiativ för att främja insatser i branschen, bland annat genom att bjuda in bl.a. rättighetshavare, internetleverantörer, sökmotorer, sociala medier-bolag och betalningsförmedlare till dialog i syfte att främja samverkan.

Lagliga företag är en förutsättning för att de illegala tjänsterna ska kunna bedriva och nå ut med sin verksamhet. Att uppmärksamma dessa företag på förekomsten samt möjligheter att arbeta fram frivilliga lösningar och åtgärder är en viktig del i arbetet. Denna samverkan bör tydligt uppmuntras och främjas av regeringen.

Vi har genom åren sett att till exempelvis den danska regeringen har arbetat aktivt för att främja samverkanslösningar. Inom film- och tv-branscherna har vi arbetat aktivt och lagt både tid och resurser för att få tillstånd olika frivilliga lösningar såsom branschöverenskommelsen med internetoperatörerna kring blockering.

Dock är vår erfarenhet att det finns en begränsad vilja till samverkan om det inte finns en tydlig förväntan från lagstiftaren. Vi delar därför utredningens analys i denna del och uppmuntrar regeringen till att ta initiativ i syfte att uppnå fler frivilliga överenskommelser.

Utred förutsättningarna för liveblockering (7.6)

Vi tillstyrker förslaget att utreda förutsättningarna för liveblockering.

Frågan om att effektivt blockera intrång är brådskande och behovet är stort. Vi delar utredningens syn på att frågan om rättsliga och praktiska förutsättningar för att införa

effektivare blockeringsbeslut bör utredas vidare.

Vi instämmer i problemen som lyfts fram kring det nuvarande förfarandet gällande blockeringsbeslut av domstol:

- Betungande för rättighetshavare.
- Saknas konsensus om att frivilligt följa domstolsbeslut, vilket kan leda till konkurrensproblem.
- Det tar tid att få besluten på plats, vilket riskerar att de inte blir tillräckligt effektiva.

När det gäller livesändningar ligger nästan hela värdet i att det är just live och den största delen av värdet är förbrukat efter att sändningen är över. Annat innehåll är tidskänsligt på grund av distributionsstadiet, såsom filmer och tv-serier under deras bio- eller VOD-lansering. För den här typen av innehåll urholkas ett betydande värde på mycket kort tid och snabba åtgärder är avgörande. Dagens blockeringsförfarande är inte tillräckligt snabbt för att förhindra intrång i livesändningar.

Frågan om blockering av live hanteras även på EU-nivå genom Kommissionens rekommendation *Recommendation on online piracy of sports and other live events*. Kommissionen har nyligen, i november 2025, själva konstaterat att rekommendationen inte har lett till någon betydande minskning av den totala nivån av piratkopiering av liveevenemang. Utvärderingen belyser särskilt bristen på effektiv hantering av anmälningar av vissa kategorier av webbhotellsleverantörer samt oviljan hos vissa mellanhänder att samarbeta med rättsinnehavare. Kommissionen kommer nu att överväga ytterligare åtgärder på EU-nivå för att bättre ta itu med piratkopiering av sport och andra liveevenemang online.¹

I september i år presenterade Grant Thornton sin rapport *Two Years On: Online Piracy Trends Worsen Despite the European Commission's Recommendation*. Den visar att under de två år som rekommendationen varit på plats har trenden varit negativ, antalet anmälningar mot intrång har ökat samtidigt har det skett en minskning av andelen av de anmälningar som leder till nedstängning.

Det är tydligt att arbetet på EU-nivå drar ut på tiden och att vi i Sverige inte kan invänta, utan frågan måste skyndsamt utredas vidare.

I Sverige har frågan om blockeringsreglernas effektivitet lyfts under många år. Som exempel kan nämnas PRVs remissvar på DSA från 2023 (En inre marknad för digitala tjänster, dnr Fi2023/00943), där PRV föreslår att det bör utredas om ett myndighetsuppdrag kan förenkla blockeringsförfaranden i Sverige.

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-takes-stock-progress-made-take-measures-its-2023-recommendation-combatting-online-piracy>